

TRIENTALIS EUROPAEA L. OP TERSCHELLING.

Waar de in Nederland bekende vindplaatsen van *Trientalis europaea* L. slechts zeer enkele zijn en gelegen op ouden diluvialen boschgrond, mag het wel zeer merkwaardig genoemd worden, dat twee nieuwe vindplaatsen te vermelden zijn van het eiland Terschelling, waar ze ontdekt werden door den onderwijzer te Midsland, den heer Jonges. Deze had reeds in 1917 de plant gevonden, doch wegens de enkele vermelding „zeldzaam” in Heukels' schoofflora er niet veel aandacht aan geschonken. Na vergeefsche pogingen in 1926, gelukte het hem in 1927 de plant terug te vinden, en wel op twee plaatsen, waarvan ik er één met hem bezoeken kon.

Deze plaats was gelegen in een oude eendenkooi, waar de vegetatie uitsluitend bestond uit herhaaldelijk geknotte en daardoor stobbevormende elzen met een ondergroei van *Polystichum spinulosum* D. C., terwijl de bodem zeer vochtig was en met een dikke laag humus bedekt. Het bodemniveau was lager dan dat van het omringende land; blijkbaar was de kooi tegen duinzand-overstuiving behoed door het omringende plaggenwallekje.

Ook de tweede vindplaats, welke ik vergeefs zocht, schijnt eenzelfde beeld te geven.

De door mij bezochte plaats besloeg slechts een oppervlakte van ongeveer 15×40 m, echter stonden er honderden exemplaren bijeen, terwijl de meesten gebloeid hadden en op dien dag, 5 Juni, er nog een aantal bloeiden. Schijnbaar was de groeiplaats er zeer gunstig, want in het cen-

trum der plek tierde *Trientalis* welig, ook op de elzenstronken.

De vindplaats is uit beschermingsoogpunt vrij veilig, zoowel wegens de moeilijke vindbaarheid als wegens het verboden terrein, waarop zij zich bevindt. Het eenige dreigende gevaar is een elzenkapperij door den eigenaar, maar naar wij hopen zal een regeling te treffen zijn, waardoor een afdoende bescherming gewaarborgd wordt.



Tevens is het niet ongeschikt hier eens te wijzen op de natuurvernietigende werkwijze van het Staatsboschbeheer, dat de met een schitterende en merkwaardige flora begroeide duinen zonder eenige noodzaak met dennen beplant, er prikkeldraadomrasteringen maakt en de vroeger steeds vrije duinen van „verboden toegang”-bordjes voorziet. Het ergste zijn wellicht nog, naast de vernieling der oorspronkelijke duinflora, de overal aangelegde drainage-

slooten, waardoor de zeldzaam mooie vegetatie der vochtige duinpannen geheel ten gronde gaat, zooals in de nabijheid van West-Terschelling en als ergste voorbeeld de totale verdwijning van het Liesterplak.

Deventer, Dec. 1927.

J. J. SWART.

Naschrift: De heer G. A. Brouwer te Groningen stond mij toe te vermelden, dat door hem op 17 Juni 1928 eveneens een vindplaats van *Trientalis europaea* L. werd aangetroffen op Vlieland.
